

Jaorverslag 2021

HUUS VAN DE
TAOL

INHOLDSOPGAVE

Woord veurof	3
1. Over het Huus van de Taol	6
2. Organisatie	8
3. Drents as underdiel van Nedersaksisch	9
4. Taolpremotie	10
• Premotiegerichte informatieverstrekking	10
• Informatiedienstverlening	15
• Culturele activiteiten en evenementen	18
5. Schrieverij	20
• Stimuleren um over en in Drents te publiceren	20
• Kwaliteitsbevörderung Drentse publicaties	21
• Bereik van neie doelgroepen bevordern	22
• Bieden van leegdrempelig podium	22
• Verlienen van ondersteuning an schrievers	23
• Platform veur schrievers van literatuur	23
6. Op de plaanken	24
7. Underwies	27
• Vraaggestuurde ontwikkeling van preducten	27
8. Wetenschap	32

WOORD VEUROF

2021 was vanneis een biezunder jaor veur het Huus van de Taol. Deurdaw nog aal met restricties vanwege COVID-19 confronteerd weurden, weurden de mieste activiteiten in de veur oes zo belangrieke Meertmaond-Streektaolmaond ofblaozen. Oeze vrijwilligers kunden niet meer op pad en de vaste metwarkers hebt een groot diel van het jaor vanuut huus warkt en bint er ok haost niet meer op oet west um het Drents fysiek an de man te brengen.

Het was vanneis een jaor waarin wij op zuuk mussen naor aandere manieren um het Drèents an te fietern. En daor hew der gelukkig een koppel van vunden, al kunt die nooit op tegen fysieke activiteiten, ze hebt wal een goeie bijdrage leverd an het in beeld holden van het Drèents.

Zo biw het jaor begund met de Drèentstaolige beurtbalkies in zowat 40 supermarkten. Een actie die oes niet allén een bult sympathieke reacties opleverd hef, maor zowaor ok meuk daw in jannewari al te zien waren bij het RTL-4-programma *Editie NL*.

Umdat oeze vrijwilligers nog aal niet weer hen veurlezen mughten in de meertmaond, hew veurleesfilmpjes opnummen en is der een goeie lesbrief hen alle schoelen gaon. Zo kunden meesters en juffen zölf goed an de slag met oes Drèentaolige kindertiedschrift *Wiesneus*.

Deurdaw de krachten bundeld hebt met RTV Drenthe hew in meert 2021 de eerste Drèentstaolige podcastserie maakt: *Praot Drents met mij*, waarin ik zölf in gesprek much met bekende en minder bekende Drenten over heur jeugd, de rol van het Drèents en wat ze der nou nog met doet. De eerste veer ofleveringen smeuken naor meer, daorum is der in het naojaor een tweede serie opnummen. Gasten in de podcast waren undermeer Commissaris van de Keuning Jetta Klijnsma, muzikant William Bossong, museumdirecteur Harry Tupan en Nobelprieswinnaar prof. dr. Ben Feringa.

In de meertmaond hew wieder vief goedbezöchte webinars organiseerd. Een mooie manier um mèensen toch wat over het Drèents te vertellen, aj der niet veur op pad mugt.

Dankzij een motie van de PVDA-fractie in het Drèents Parlement much der in de meertmaond in de streektaol vergaderd worden. Samen met de griffie hew derveur zörgd dat er een mooie Drèentstaolige umliesting van de vergadering was.

Spietig genog hew in 2021 ofscheid nimmen moeten van oeze veurzitter Emko Dolfing. Een val op het ies in meert van 2021 leverde hum zoveul en zo lang ongemak op, dat e niet langer deur kun as veurzitter. Gelukkig hew in de persoon van Roel Barkhof een goeie opvolger vunden die op 1 jannewari 2022 begund is.

Ok de verkiezing van het *Mooiste Drentse Woord van 2021* leverde, net as veurig jaor, recordantallen van stemmers op. Dik 1200 mèensen brachten heur stem uut!

Oeze uitgeverij hef ok niet stilzeten in 2021: naost de tiedschriften Zinnig en Roet bint er zeuven boeken uutbracht, waarvan ien in eigen beheer.

Waar meugelijk hef het Huus van de Taol weer zöcht naor samenwerking met aandere partijen en die gelukkig hiel vaak vunden. Zo waren der in 2021 samenwerkingen met u.a., NHL Stenden, RTV Drenthe, Dagblad van het Noorden, het Drents Archief, Biblionet Drenthe, ZO!34, de aandere Nedersaksische streektaolorganisaties en FC Emmen. Maor ok met K&C, Drents Landschap en de Historische Vereniging Drenthe.

Het wark daw in 2021 uitvoerd hebt, is beschreven op basis van het Programma van Eisen 2021 van de Provincie Drenthe en hef dezölfde opbouw as die van de veurgaonde jaoren, waarbij ok het warkplan 2021 as uitgangspunt nummen is.

Dit activiteitenverslag is opsteld under redactie van Renate Snoeiijing. Alle personeelsleden hebt heur inbreng had en die waar meugelijk in heur eigen variant van het Drèents opschreven.

Renate Snoeiijing
Directeur

Verwondering -bewondering

Veur het bestuur van het Huus van de Taol is het dit veurjaar feitelijk umkieken in een soort van verwondering naor het jaor dat achter oes lig. De coronapandemie hef overal zien diepe speuren achterlaoten en we bint in de hiele maatschappij daor zachiesan an van het bijkommen. Wij gaot langzaam weer richting 'normaal'. Dat geldt ok veur het Huus van de Taol. Bijtieden was dat aordig stoer.

Umkieken in verwondering? Feitelijk is het umkieken met bewondering. Dat umschref het best waw als bestuur vuult. Hoe wij kiekt naor wat er gebeurd is.

Het team van het Huus van de Taol hef in 2021 op een creatieve manier kaans zien um veul activiteiten rond alles wat met het Drèents te maken hef tóch limtig te holden. Ok al waren der beparkingen op 'live' samenkomsten. Ok al mus dat gebeuren vanoet het eigen hoes, online, per tillefoon en mail. Ok al was 't Huus in Beilen op slöt.

Het bestuur van de stichting Huus van de Taol kan niet aans dan heur wardering oetspreken naor het team, directie en vrijwilligers over wat zij in 2021 met alle beparkingen toch oet stro zet hebt en hoe ze der veur zörgd hebt dat het Huus van de Taol is blieven dreien as spil van alles wat met het Drèents as streeктаol van doen hef.

Op naor een schier 2022, waarin deuren weer lösgaot, activiteiten van de plaank haald wordt, samenwerkingen anhaald, uutbreid en versterkt wordt en neie creatieve ideeën ontwikkeld wordt.

Roel Barkhof

Veurzitter Huus van de Taol

1. OVER HET HUUS VAN DE TAOL

Huus van de Taol is de streektaolorganisatie die zich inzet om het Drèents te promoten. Ok wil we geern een bindend element weden (én blieden) in samenwerkingen in Drenthe en in het Nedersaksische gebied, wanneer het giet om taol en cultuur.

In opdracht van de provincie zet wij oes in om de Drèentse streektaol as toegevoegde weerde, taolschat en arfgoed een plek in de Drèentse samenleving te geven. Wij streeft der naor om dizze plek in de kommende jaoren nog belangrijker te laoten worden as dat e nou al is.

Oes beleid en oeze werkzaamheden bint een ofgeleide van het Programma van Eisen dat de Provincie opsteld hef. Dizze eisen bint op het neie provinciale cultuurbeleid baseerd, zoas dat in de cultuurnota *Cultuur om te delen* veur de jaoren 2021-2024 stiet.

In dat cultuurbeleid stiet het volgende: ‘Terugkijkend naar de vorige beleidsperiode zijn wij positief over de bereikte resultaten. Daarom zetten wij ons cultuurbeleid in grote lijnen voort, waarbij is ingezet op het omzetten van tijdelijke naar structurele middelen. Daarbij brengen wij wel twee nieuwe accenten aan.’ Die neie accenten bint ‘een brede bereikbaarheid’ en ‘samenwerking’.

Oeze werkzaamheden bint under te verdielen in een vieftal warkvelden:

- Taolpremotie
- Schrieverij
- Meziek
- Underwies
- Wetenschap

Het is niet aans as vanzölfsprekend daw hierveur activiteiten ontplooid hebt die de Drèentse samenleving in anraking brengt met oes weerdevolle cultuurgoed: de Drèentse taol. Niet allenig passieve beleving van de taol, maor ok het actief metdoen heurt derbij.

Naost het culturele aspect is het taolige aspect stief zo belangriek. Nou het sentiment veur streektaolen goed lek te weden, biw ok drok bezig om meertaoligheid in het onderwies van de grond te kriegen. Aandacht veur streektaol in het onderwies zörgt derveur dat het analytisch denkvermogen stimuleerd wordt. Hoe jonger iene meer taolen prat, hoe makkelijker e in de loop van zien leven nog meer taolen leert.

Met al oeze activiteiten wil we zoveel meugelijk kinder, jongern, volwassenen en senioren (vanneis) kennis maken laoten met oeze prachtige streektaol.

Programma van Eisen

In het Programma van Eisen hef de Provincie Drenthe de volgende producten en wensen vermeld:

1. Informatieverstrekking an culturele organisaties en instellingen, particulieren en overheden;
2. Organisatie van culturele activiteiten en evenementen;
3. Vraoggestuurde ontwikkeling van streektaaleducatieve projecten;
4. Verzörging van publicaties over en in de Drèentse taal;
5. Streektaalmeziek.

Dizze onderwarpen wordt toelicht in hoofdstukken 4 t/m 7 van dit jaarverslag.

2. ORGANISATIE

Aans as in aandere jaoren hebt oeze umdebij 180 vrijwilligers ok dit jaor minder activiteiten doen kunt, simpelweg umdat ze niet op pad muchten. Dat betiekt dat de vaste metwarkers der een extra kluij bij kregen um te zörgen dat het Drèents toch het hiele jaor zichtbaar en heurbaar was.

Metwarkers

Op 31 december 2021 waren de volgende mènesen as metwarker in dienst bij het Huus van de Taol:

- Roelie Koobs 24 uur
- Bert Rossing 36 uur
- Rosalien Sattler 22,5 uur
- Jan Regtop 28 uur
- Arja Olthof 32 uur
- Renate Snoeijing 32 uur

Roelie Koobs is de opvolger van Baukje Bloemert, die per 1 september 2021 met pensioen gaon is.

Arja Olthof was vanof end oktober ofwezig ivm zwangerschapsverlof. Zie is tiedelijk vervangen deur Jan Germs (16 uur) en Amber Tieck (16 uur).

In totaal was dat 174,5, oftewel 4,8 fte.

Bestuur

Het bestuur van het Huus van de Taol bestiet uut mènesen die op hiel uutienlopende gebieden heur sporen in de samenleving verdient en verdiend hebt. Heur deskundigheid drag wieder bij an de kwaliteit die leverd wordt.

Oflopen jaor is veurzitter Emko Dolging stopt, umdat e an een val op 't ies in het veurjaor van 2021 zoveul klachten overhouden har, dat zien gezondheid het niet toeleut um hum vol in te zetten veur het Huus van de Taol. Zien stee is overnummen deur Roel Barkhof. Met zien ervaring in het bedrijfsleven en zien netwerk in de politiek een goeie opvolger van Dolging. Ok hew Marchien Brons as nei bestuurslid verwelkomd.

Bestuur:

- Roel Barkhof veurzitter
- Roelie Lubbers-Hilbrands penningmister
- Kees Veenstra sikketaoris
- Gezienes Evenhuis lid

- Martijje Lubbers lid
- Albert Eising lid
- Marchien Brons lid

Vrijwilligers

Oeze vrijwilligers bint vanzölf onmisbaar um het Drèents goed an de man te brengen. Toch hew ze ok het oflopen jaor spietig genog maor weinig zien en hebt ze weinig oet stro zetten kunt, deur alle COVID-19 maatregelen.

3. DRENTS AS UNDERDIEL VAN HET NEDERSAKSISCH

In oktober 2018 is het convenant onder diel II tiekend tussen het ministerie van Binnenlandse Zaken en de Noordoost-Nederlandse overheden: ‘De Minister erkent de regionale taal Nedersaksisch als een wezenlijk, volwaardig en zelfstandig onderdeel van de taalsystematiek binnen Nederland.’ Dit heugelijk feit ziew as het begun van meer mandielige activiteiten binnen het Nedersaksische taalgebied.

As provinciale taal- en cultuurorganisaties hew in december 2019 de samenwerking intensiveerd um derveur te zörgen daw oeze Nedersaksische taal en cultuur op een eigentiedse manier positioneert. Daorbij vuul wij oes steund deur het convenant, waarin afspraken maken bint um het Nedersaksisch te bescharmen en an te pidjern. De stuurgroep komp veer maal in het jaor samen um informatie te dielen en te kieken wat veur prejecten mandielig oppakt worden kunt

In 2021 hef het Huus van de Taol samen met Grunning, Overiessel en Gelderland het tiedschriefft Wiesneus oetbracht in de verschillende taalvarianten. De oetgave van dizze mandielige Wiesneus lig hielemaal in de lijn van het convenant. Naost de veer streektaalvarianten op pepier is der een mandielige lesbriefft maakt en bint de liedties uut Wiesneus ok in het Grunnegs, Achterhoeks en Twents op www.wiesneus.nl te vinden.

Naost warken an de mandielige prejecten bint de overleggen hierover ok zinvol um wat meer van mekaar te leren en te profiteren van de kennis die aandern mangs al wal hebt.

Op dit moment bint er gien concrete plannen um de erkenning onder diel III op kôrte termijn op de agenda te kriegen en lig de naodruk de ankommende tied op de positionering van het Nedersaksisch en het uutrollen van het curriculum veur het basisonderwies.

4. TAOLPREMOTIE

Met het Huus van de Taol wiw de onschatbare weerde van de Drentse cultuur- en gebruikstaol, as underdiel van het Nedersaksisch, bewaken en anfietern.

Wij wilt een organisatie weden die middenin de samenleving stiet en wij zörgt erveur dat het Drents (as underdiel van het Nedersaksisch) een taol is waar de gebruikers groots op bint en die niet-gebruikers waardeert.

Wij bint slim wies met de aal positievere holding t.o.v. de streektaol, zoas die de leste jaoren te zien is.

Het Huus van de Taol döt er dan ok alles an um wieder te gaon met de successen die we al boekt hebt. Wij blijft zien laoten dat streektaol echt van dizze tied is, daj daar alles in en met zeggen kunt en dat streektaol een eigenheid gef die maor zunigan op een aandere manier te bereiken is.

Vanzölf is het wal zo dat alle beparkingen die der in 2021 kwamen deur het uitbreken van het COVID19-virus derveur zörgd hebt daw niet alle activiteiten hebt kunnen doen, die aw op de agenda staon hadden. Maor daar hew aandere dinger veur bedacht um het Drèents toch de aandacht te laoten kriegen, die het aandere jaoren ok kreeg.

Wat heb wij in 2021 oet het stro zet op het gebied van taolpremotie?

Premotiegerichte informatieverstrekking

Algemeine promotie

Met algemiene promotie wordt alle activiteiten bedoeld die goed bint veur het actief en passief gebruik van het Drèents in alle laogen van de samenleving en op zoveel meugelijk maatschappelijke terreinen. Het Huus van de Taol hef zuch der in 2021 weer goed veur inzet hiel veul dinger te organiseren die het gebruik van het Drèents umhoogkrikt.

Veul activiteiten van dit beleidsterrein hebt raakvlakken met aandere gebieden en bint daar mangs niet van lös te koppeln. Verspreid over dit jaorverslag wordt al die taolpromotionele zaken beschreven.

Het wark op promotioneel gebied was ok in 2021 weer slim divers en juist in dit jaor niet roem veurof te plannen. Der weur veul vraogd van oeze creativiteit en dat is dan ok ien van de positieve effecten van COVID19, daw oeszölf nogmaols flink uitdaagd hebt um het Drèents op een aandere manier veur het voetlicht te kriegen. Veur een diel was dat ok weer

de kracht van oeze organisatie: op kôrte termijn de taol dienen, ok as het ‘aandere’ wark dat misschien wal ies problematisch meuk.

De verkoop van taolgerelateerde preducten in de winkel en de webshop - waarover wiederop in dit jaorverslag ok meer - is dudelk ók bedoeld um het Drèents an te pidjern.

Communicatiemiddelen van dizze tied

Het Huus van de Taol realiseert zich hiel goed dat het niet achter blieden kan as het giet um in de inzet van social media. Niet allent Facebook, maar ok Instagram en LinkedIn hebt oeze volle aandacht en wordt deur oes gebroekt um oeze doelgroepen te bereiken.

Facebook

Op Facebook hew de oflopen jaoren warkt an uitbreiding van het aantal volgers en an meer content.

Ok in 2021 is het antal volgers weer gruid.

2017	2018	2019	2020	2021
3500	4563	5720	6328	7066

Schier is ok um te weten daw niet allent volgers in Nederland hebt, maor ok in bijveurbeeld Duitsland, België, Spanje en zölf in Canada en Nei-Zeeland!

Instagram

Op Instagram biw pas an het end van 2021 wat actiever worden. Dat hef oes over 2021 roem 100 extra volgers opleverd.

2017	2018	2019	2020	2021
400	517	626	797	925

LinkedIn

Oeze bedrijfspagina har in 2020 188 volgers. Dat bint er nou roem 300. Maor de mieste promotie op LinkedIn gebeurt echter via het account van oeze directeur, die een netwerk hef van over de 2200 connecties.

Woordwies App

Het Drèents is een levende taol. En net as de aandere varianten in het Nedersaksisch geit het Drèents met de tied met. Daorbij zuiken we de saomenwaarking met de aandere streektaolorganisaosies in het Nedersaksisch taolgebied. Het Huus van de Taol is daorbij kartrekker.

Veur het anfietern van de streektaol is anpassen an de doelgroep belangriek. Een groot deil van de bevolking hef een mobiel en zit der daogelieks op. Het is het beste moderne communicaosiemiddel dat der is. Wai willen een jongere doelgroep an oons binden. Daorbai is het goud um oonze producten tegen het licht te holden.

En dus hebben we in het saomenwaarkingsverbaand de app *Woordwies* ontwikkeld. Een fun-app waoras de gebruikers woordspellegies met speulen kunnen. In heur eigen variant, maor ok in dat van de burenen over de previnciegrèens. Naost het fun-gedeilte zit een twitter-balk met daorin al het neis van het Nedersaksisch taolgebied. *Woordwies* is in december 2019 prissenteeerd. In 2020 is de app oetbreid. Eerst kuj allènt de Nedersaksische woorden raoden; nou waarkt *Woordwies* ok aansum. En daormet is het ok een spellegie worden woraj de Nederlandse beteikenis van een Nedersaksisch woord zuiken kunnen.

Umroepen en bladen

Oeze verstandholding met de media is goed. De lijnties bint meesttieds kört. Zo nou en dan wor wij oetneudigd um gast te weden in radio- en tillevisiepregramma's. Ok weet de kranten- en tidschriftenredacties oes goed te vinden en veurzje wij heur zoveul meugelk van actuele informatie, deur middel van persoonlijk contact en persberichten.

Het Huus van de Taol warkt samen met het Dagblad van het Noorden veur de rebriek *Hier kom ik weg*, die elke dunderdag in de kraant stiet. Journalist Annemiek Meijer interviewt hierin mèensen die oet Drenthe komt en befrag ze in het Drèents over heur band met de previncie en de taol.

In de Meertmaond-Streektaolmaond hew ok in 2021 weer een streektaolpuzzel in het Dagblad van het Noorden had op een zaoterdag.

In verscheiden huus-an-huusbladen verzörigt vrijwilligers van het Huus van de Taol structureel een rubriek in en/of over de streektaol.

Bij RTV Drenthe biw elke zaoterdagmörge te heuren met de rebriek *Dwars deur 't Drents*. Daornaost hew samen met RTV Drenthe in 2021 de allereerste Drèentstaolige podcastserie op de markt bracht: *Praot Drents met mij*. Hierin prat directeur Renate Snoeiijing met bekende en minder bekende Drenten over heur jeugd, de rol van het Drèents en wat ze der nou nog met doet. De eerste veer ofleveringen smeuken naor meer, daorum is der in het naojaor een tweede serie opnummen. Gasten in de podcast waren undermeer Commissaris van de Keuning Jetta Klijnsma, muzikant William Bossong, museumdirecteur Harry Tupan en Nobelprieswinnaar prof. dr. Ben Feringa.

Spietig genog kun LOOS! in 2021 niet deurgaon, um de simpele reden dat er deur COVID-19 niet zoveul volk in de studio van RTV Drenthe weden much. Wal is der op Facebook een online event west in het kader van LOOS!, waor mèensen vanuut huus live an metdoen kunden.

Ok dit jaor hew weer samen met RTV Drenthe de promotie daon veur de verkiezing van *Het Mooiste Drentse Woord van 2021*. Daor hew een bult reacties op had!

Overheden

Wij hebt goeie contacten bij zowal de provincie as bij de 12 Drèentse gemientes. Wij hebt op regelmatige basis contact met oeze contactpersonen. Allewal de provincie Drenthe oes een hiel warm hart toedrag (en daor bin we vanzölf slim wies met), bint der een koppel gemientes waor de streeктаol minder hoog op de agenda stiet as dat wij dat zölf geern wilt. An de aandere kant bint er ok een koppel gemientes die der wal hiel wies met bint en oes wark slim weerdevol vindt.

In oktober 2021 hef directeur Renate Snoeiing samen met Streeктаolambassadeur Henk van Tellingen de neie burgemister van Coevern, Renze Bergsma, een Broescursus Drèents geven. Hierveur was Bergsma aanderhalf uur lang te gast in Beilen.

Streeктаolambassadeurs – en vrijwilligers

Ok in 2021 is het spietig genog niet lukt um twee mörgens te organiseren um alle vrijwilligers bij mekaar te kriegen. Deur alle regels kun dat simpelweg niet.

Met de Streeктаolambassadeurs hew in 2021 tweemaal een fysiek overleg had en veur de rest is der veul per mail en tillefoon overlegd.

Veur de gemiente Börger-Oring hef Aaltje Leusink-Houwing nou officieel het stokkie overnummen van Willy Weerman.

Al met al kuw stellen dat er in 2021 alweer weinig oet stro zet worden kun deur de vrijwilligers. Maor daor waor het kun, bint er nog wal wat dingen organiseerd deur de vrijwilligers.

De Kiephop

De Kiephop is de kedogieswinkel van het Huus van de Taol. Naost de fysieke winkel in oes eigen Huus heb wij online ok een webshop. Hier verkoop wij bijveurbeeld romperties, koppakkings, jute tassen, ansichtkaorten, tekstbordties, placemats en koppies. Vanzölf verkoop wij hier ok de boeken van Het Drentse Boek.

In euro's	2021	2020	2019	2018
Inkoop	4519	6229	5343	5251
Verkoop	4540	6945	8050	8360
Saldo	21	716	2707	3109

De verkoop in 2021 is achterbleven, deurdaw nou gien activiteiten daon hebt, waarbij we oeze kedogies verkopen kunden. Ok waren de deuren van het gemientehoes (waor wij oes kantoor in hebt) een groot diel van het jaor op slöt.

Donateur-/Huusvrienden

In 2019 hew extra acties had veur meer *huusvrienden*. In 2020 en 2021 hew gien neie acties had. Veur 2022 stiet dat wal weer op de rol. Op het moment van schrijven van dit jaorverslag hadden wij 1108 Huusvrienden.

Bedrijfssponsoring

Het was de bedoeling um oes in 2021 weer actief te gaon richten op het binnenhalen van bedrijfssponsors, maar deur alle ontwikkelingen rondum COVID19 en de impact daarvan op de economie, hew besleuten um dit veurlopig uut te stellen. Toch hew nog aal 19 bedrijfssponsors.

Het Huus naor buten

In 2021 hew, net as in 2020, nog meer de publiciteit opzöcht veur oeze (vaak online) activiteiten. En met succes, want in de media is der veul aandacht west veur oeze activiteiten.

Slok oet je eigen mok

In het naojaor hew weer een actie uutzet, waarbij het publiek vraogd is um met te dèenken over Drèentse teksten. Dizze maol veur op een koffiemok. Wij waren namelijk zowat deur de mokkies hen en het leek oes wal mooi um neie mokken te maken met teksten die ies niet deur oeszölf bedacht waren. Een oproep in de media leverde zowat 200 kreten op en een deskundige jury hef oeteindelijk veer prachtige spreuken oetkeuzen.

Winnende teksten:

- Dit is mienend
- Kop derveur
- Veur leut en teut
- Dikke (s)mok

Deur vertraging in de leveringen wordt dizze mokkies pas in febrewari 2022 uutleverd.

Informatiedienstverlening

Vraagbaak

De medewerkers van het Huus van de Taol wordt vaak om hulp gevraagd. De vragen die der wordt gesteld, zijn heel verschillend. Zo kan der door studenten gevraagd worden om informatie voor een werkstuk of scriptie, zijn er ook die om hulp bij een streektaolige invulling van een evenement, krijg we vragen over woordbetekenissen, over de taol zelf of over schrijfwijzes. Wierder denk we met over Drentstaolige 'slogans', wordt om gegevens van schrijvers en zangers, vertalingen van geboortekaartjes of condoleancekaarten en krijg we geregeld vragen over kinderverhalen voor de schoolkrant. Zo kan ook nog wel even doorgegaan. De vragen zijn in elk geval heel oetienlopend.

Wij vindt het belangrijk dat der vlug en adequaat reageerd wordt. Mensen hoeft nooit lang op een antwoord van om te wachten; binnen 48 uur kunt ze reken op een reactie.

Ok in 2021 wisten mensen om weer goed te vinden en zijn er weer ongeveer 300 vragen beantwoord.

Ien gek kan meer vragen as dat zes wijze taolmensen antwoorden kunt. Aw der even niet uitkomt, probeer we via om netwerk tot een goeie beantwoording te kommen. Ok doe wel ies een oproep in de media, zeker in die waarin wij zelf een rol speelt.

Vanzelf geef het Huus van de Taol ok gevraagd en mings ongevraagd advies an overheden, bedrijven, instellingen en particulieren op het gebied van taol, arfgoed en educatie.

Websites

In 2020 hew een hiele koppel websites samengevoegd op www.huusvandetaol, zodat al oeze informatie nou op ien stee te vinden is. Der is in de eerste maanden van 2020 hard werkt an dizze neie webstee en gezien het belang om in dizze tied online goed aanwezig te weden, hew der nog even een stappie extra bijdaon, om de neie webstee vroger dan de bedoeling was te lanceren. De neie webstee is daardeur halfweg mei al prissentend.

Alle content is nou overzichtelijk prissentend op ien stee en ok de webshop is der nou gewoon bij inbouwd. Omdat er ok zat volk is dat wel interesseerd is in het Drèents, maor het zelf niet machtig is, hew de webstee nou in twee taolen maakt: Drèents én Nederlands.

Zo biw kommen tot een eendudige oetstraling van het Huus van de Taol en huuf we ok nog maor ien webstee bij te holden in plaats van veer.

In 2021 hew veel gebruik maakt van oeze website as communicatiemiddel, zeker in tiden van lockdowns.

Lezingen en warkwinkels

In 2021 bin vanút Beilen zowat niet op pad west um lezingen en warkwinkels te geven. Allén in september is der iene west. De rest van het jaor was het spietig genog niet meugelk deur alle restricties.

Drents Letterkundig Documentatiecentrum

Het Drents Letterkundig Documentatiecentrum van het Huus van de Taol is een grote verzameling hangmappen met stukkes oet kraanten en tidschriften over driehonderd verschillende Drentse schrievers. Aal week komt twee vrijwilligers um neie knipsels toe te voegen en alles goed op örder te holden. Wij bint wies met dizze trouwe vrijwilligers. Heur wark blef ok de kommende jaor gloepends belangriek.

Een papieren archief is vanzölf kwetsbaar en boetendes niet altied te raadplegen. Daorum is besleuten um een belangriek diel van het Drents Letterkundig Documentatiecentrum te digitaliseren. Daor is in 2018 en 2019 hard an warkt, met name ok deur vrijwilligers van het Huus van de Taol.

Die hebt alle mappen van Drentse schrievers naokeken en het interessante materiaal der oethaald, waornao alles scand is. Belangrieke stukken bint allemaol oertypt, zodat de deurzoekbaarheid vebeterd worden kun. In de loop van 2019 is het wark ofrond en hef de digitale versie van het Drents Letterkundig Documentatiecentrum een plek kregen op de webstee van het Huus van de Taol.

In 2020 hef het DLD een veul mooiere plek kregen op de nieuwe webstee en is de zoekfunctie hierin dudelk verbeterd. Ok zöt der nou allemaol veul overzichtelijker oet.

Bibliotheek van het Huus van de Taol

Een vrijwilliger komt ien dagdiel in de twee week (of vaker as dat neudig is) um de bibliotheek bij te warken. Ok over 2021 hew logischerwies een achterstand oplopen, die we zo gauw dat mag, weer prebeert in te lopen.

Kerkdiensten in het Drèents

De warkgroep warkt nog aal an de vertaling van Exodus en wieder wordt er kerkelijke liedern vertaald. Vanoet het Huus van de Taol bint artikels schreven veur kerkelijke bladen en gaot persberichten die kaant oet. Maor ok veur de warkgroep geldt dat er in 2021 zowat gien bijienkomsten meer west bint op het kantoor in Beilen, waardeur het gezamenlijke wark in 2021 stillegen hef.

Aandere participanten in streektalolaand

De contacten binnen het Nedersaksische taalgebied bint beheurlijk goed en zoas in hoofdstuk 3 al beschreven is, wordt er sinds 2019 nauwer samenwarkt op het gebied van het Nedersaksisch.

Ok boeten het Nedersaksische taalgebied underhol we goeie contacten met undermeer Friesland, Brabant en Zeeland. Het Huus van de Taol is vertegenwoordigd in het bestuur van de Stichting Nederlandse Dialecten (SND).

De SND hef in 2021 een streektalconfereentie organiseerd in Oldenzaal met as thema 'Streektal op de warkvloer'.

Vertaalwark

Ok dit jaor is der weer hiel wat vertaalwark daon veur particulieren, overheden, bedrieven, organisaties, collega-instellingen e.d. Allemaol wark waor de portemonnee niet veur trökken huufde te worden. Zo bint er bijveurbeeld teksten vertaald veur geboortekaorties, karstkaorten, verjaordagen, waren der liedtekstschrievers die een kritische blik op heur Drentse teksten wolden en heb wij vraogen veur het item 'Zoek het uit' op Radio Drenthe anleverd.

Sprekersbaank

Umdat het niet altied makkelk is um een Drentstaolige spreker te vinden veur een trouwerij, oetvaort of bijienkomst hew in 2021 een sprekersbaank op de website zet. In ien overzicht ziej wie aj vraogen kunt. Ok stiet er waor, wanneer en waorover ze spreekt. Nou is der ien stee waor Drentstaolige sprekers te vinden bint, dat scheelt de zuker een bult tied.

Een vermelding op de sprekersbaank is gratis en de contacten tussen zuker en sprekers gebeurt zonder tussenkomst van het Huus van de Taol. Sprekers levert zölf heur tekst an en bint daormet zölf verantwoordelijk veur heur informatie.

Der staot nou 25 Drèentstaolige sprekers op.

Organisatie van culturele activiteiten en evenementen

Meertmaond-Streektaolmaond

De Meertmaond was der ien in biezondere omstandigheden, maor die zörgden ok veur veul creatief naodèenken. Zo is der toch weer hiel wat gebeurd in en as veurbereiding op de meertmaond. Mangs har het Huus van de Taol der de haand in, mangs weurden activiteiten deur aandern organiseerd. Dat leste juich wij vanzölf van harte toe. Ok de streektaolambassadeurs en -vrijwilligers hebt in de verschillende gemientes de streektaol op hiel veul verschillende manieren preberen te laoten zien,

Een overzicht:

- Vief webinars op alle woensdagen in meert: van schrieverij tot broescursus, van opvoeden in het Drents tot het ontstaon van Het Drentse Boek. Elkenien die wol kun zuch inschrievan en metkieken naor oeze 'lezigen'. Der kwam op dizze manier een neie doelgroep veur het voetlicht: iene die nog niet altied weet har van wat het Huus van de Taol is en döt. Dizze reeks webinars kreg zeker een vervolg in 2022, ok al hoop we dat ze dan naost de fysieke lezingen komt te staon.
- Het veurlezen in de klas kun dit jaor niet, mar deur inzet van oeze vrijwilligers kunden wij een hiele koppel veurleesopnames beschikbaar maken veur de schoelen. Daorbij kwam der een digitaal thema bij Wiesneus op www.wiesneus.nl en kregen de schoelen een lesbriev met suggesties veur het gebroek van de Wiesneus in de lessen. Op de kleurwedstried en puzzels kwamen meer as 500 reacties binnen!
- In samenwerking met RTV Drenthe kwam der dit jaor een angepasde *LOOS*: alle aovenden op de warkdagen prissenteerde Aaldert Oosterhuis een flitsvariant van de gewone *LOOS*.
- In meert stun weer de paginagrote Meertmaondpuzzel in het Dagblad van het Noorden. Het Huus van de Taol har de puzzel maakt.
- De podcast 'Praot Drents met mij' weur veur het eerst online zet in meert 2021.

Streektaolevenementen

Deur alle restricties vanwege COVID19 hew ok in 2021 gien grote evenementen organiseren kund.

Wal hew samen met K&C en de Drentse Historische Vereniging in oktober een inspiratiemiddag veur vrijwilligers organiseerd. Veur vrijwilligers in de kunst-, cultuur- arfgoed- of natuursector. Met as doel um ok ies vrijwilligers buten je eigen 'kluppie' te ontmoeten en op dizze manier kruusbestuving tussen natuur, kunst, cultuur en arfgoed an te

pidjern. Deur de restricties mussen wij het antal dielnimmers beparken, maar veur een eerste maal biw best tevreden met de opkomst en de risseltaten.

Activiteiten veur jongern

De activiteiten veur jongern bleven in de leste jaoren wat achter, de categorie 15 tot 25 jaor is een lastige um te pakken te kriegen.

Gelukkig kooft er uut het onderwies goeie geluden: as der weer ruimte in het lesprogramma zit giet de streektaalfunctionaris op pad naor 't Ogeveine um daor een lessenserie Drents te geven op het Roelof van Echtencollege.

Het *Jonge Honden Network* hef in 2021 gien neie anwas kregen, wel blijft de lu oet dizze groep slim weerdevol veur het Huus. In 2022 gaow wieder met verkenningen veur neie Jonge Honden en zuuk wij naor neie wegen um jongern te bereiken.

5. SCHRIEVERIJ

Wat hew in 2021 daon op het gebied van de schrieverij?

Stimuleren um over en in de Drentse taol te publiceren. Het Drentse Boek is de uitgeverij van het Huus van de Taol.

Net zoas in 't eerste coronajaor was in 2021 gien prissentatie geliek. In de leste week van febrewari is het kinderboek *Hannes en Hannie* prissentateerd. Dit gebeurde in de tuun van schriefster Greet Beerman in Börger. José Prins, die het tiekenwark daon har, was der en ok oeze redacteur Baukje Bloemert. Een videoman was inhuurd um alles vast te leggen.

In april mug der binnen nog aal niks. Dus was de prissentatie van *De weg Dreumen* van Tonko Ufkes in de butenlucht. In de stromende regen stun een man of 20 te kieken naor de muziekkoepeel achter de Coendersborg in Nuis. Daor stun de schriever saomen met Baukje Bloemert en een paor muzikanten ... dreug. *De weg Dreumen* is schreven in het Westerkwartiers, een Nedersaksische variant dat gien Drents is.

In juni waren de regels nog aal dezölfde. En dus wur het boek *De man die Russich preut* van Anne Doornbos op het achterterras van groepsaccomodatie De Zwerfkei in Gies prissentateerd. *De man die Russich preut* is de opvolger van de succesvolle thriller *De paddenvanger* uut 2018.

Op 9 september kun der een gewone prissentatie van een bizunder boek wezen. In zaal Hingstman in Zeijen prissentateerde Jannie Boerema heur Drentse bewarking van Shakepeares *Macbeth*. Dizze tenieltekst in boekvörm past niet makkelk in oes fonds, want waor heurt het bij? Het Drentse Boek hef hier een oplössing veur: de Linksumreeks. Nao *Oostwaartsch* van Martin Koster en *Lena* van Leny Hamminga is *Macbeth in Drenthe* het darde boek dat uutkomt in de Linksumreeks.

November was een drukke maond met twee prissentaties. In Plaza Schurer in Assen wur op 12 november *De Affaire* van Tieme Woldman prissentateerd. Elk zat op anderhalve meter en de Qr-code wur controleerd. Dat was op vrijdag 26 november netgeliek. Bij groothandel Sligro prissentateerde Roelof Keen zien eerste kookboek *Koken met Keen*. Vestigingsdirecteur Eric Blaauwe van de Sligro pakte uut met lekkere happies uut het kookboek van Roelof.

De neie boeken van 2021 in een overzicht:

Hannes en Hannie (kinderboek)	Greet Beerman	meert
De weg dreumen	Tonko Ufkes	april
De man die Russisch preut	Anne Doornbos	juni
MacBeth in Drenthe (linksumreeks)	Jannie Boerema	september
De affaire	Tieme Woldman	november
Koken met Keen (kookboek)	Roelof Keen	november

Herdruk:

Koloniekak van Mariët Meesters (zesde druk, oktober 2021)

E-books

De man die Russisch preut van Anne Doornbos

McBeth in Drenthe van Jannie Boerema

Producties veur darden:

Niet alle boeken die verschient wordt deur oeze uitgeverij uitgeven. Soms past boeken niet in oes fonds, voldoet ze niet an oeze kwaliteitseisen of kiest schrievers derveur um heur boek in eigen beheer uut te geven. Wij vindt het belangriek dat ok dizze boeken er zowel wat betreft spelling as opmaak verzorgd uutziet.

In 2021 hef het Huus van de Taol ien productie veur darden maakt:

Corlido 25

Een overzicht van het jubilerende bedrijf uut Schoonebeek/Emmen.

DVHN- Streektaolpries 2020

Elk jaor is er de Streektaolpries van het Dagblad van het Noorden. Deur de coronacrisis waren der minder inzendings as gewoon. En dus besleut de jury um de Streektaolpries een jaor over te slaon. In 2022 wordt de inzendings van 2020 en 2021 op ien bult gooid. As grote verrassing veur het Huus van de Taol kwam de jury wel met een aandere pries anzetten. In zien tuun in Gasselt kreeg old-directeur Jan Germs uut handen van juryveurzitter Eric van Oosterhout de DVHN-Streektaol-oeuvrepries 2020.

Kwaliteitsbevörderung van Drentse publicaties.

Cursussen veur schrievers.

In december 2020 is een oftrap daon veur een online cursus liedtekstschrieven deur Martijje Lubbers, die in 2021 zien beslag kreeg. Hierveur bleek veul animo te bestaon.

Schriefwedstried

In november 2021 is der een schriefwedstried veur het hiele Nedersaksische gebied uutschreven. Dit maol was het een wedstried allent veur verhaolen. Het thema was 'De gele taofel'. De lancering van de wedstrijd vund plaats in de 'Dikke week van de Nedersaksische schrijverij'. Der is een viefkoppige jury benuumd uut verschillende dielen van het Nedersaksische taolgebied: Grunning, Drenthe, Stellingwarven, Salland en Achterhoek/Twente.

Organiseren en sturen van schriefwarkgroepen

In 2021 bint de leden van de schriefwarkgroep deurgaon mit heur maandelijke bijeenkomsten. In tieden van lockdown gebeurde dat online.

In het eerste uur van de bijeenkomsten krijgt de deelnemers theorie en maakt ze opdrachten. Daarna wordt mekaar's werk besproken. In 2021 hebt de deelnemers de kans gekregen een novelle te schrijven die (buiten het gebruikelijke fonds) wordt zal worden. Twee deelnemers hebt hun novelle of weten te krijgen.

De schrijfwerkgroep is in handen bleven van Baukje Bloemert, ok na haar pensionering. Deelnemers van de schrijfwerkgroep stuurt regelmatig werk in naar de Zinnig en in vrijwel elk nummer wordt der een of meerdere gedichten of verhalen vanuit de schrijfwerkgroep geplaatst. Dit motiveert de betreffende schrijvers om daar te gaan met schrijven en zichzelf te blijven ontwikkelen.

Het bereiken van nieuwe doelgroepen bevorderen, en dan vooral kinderen (scholieren) en jongeren

Kinder van basisscholen die doet met het Drentse kinder tijdschrift de Wiesneus krijgen in de meertal maand de Wiesneus op school. In andere jaren kregen ze een vrijwilliger in de klas die kwam voorlezen. Door de coronalockdown is dat in 2021 niet lukt. Vanuit het onderwijs doen een heel aantal activiteiten om de kinderen en jongeren te bereiken. Dit zie je vanaf bladzijde 27 in dit jaarverslag.

Kinder

- In de Zinnig is sinds het eerste nummer van 2020 een kinderrubriek opgenomen. Deze kinderrubriek wordt afwisselend voor verschillende leeftijdscategorieën vuld.
- Het prentenboek Hannes en Hannie (verhaal van Greet Beerman en illustraties van José Prins) is geschreven in de trant van het prentenboek Fransje Piepelaar en is ook geproduceerd met de bedoeling een grotere doelgroep aan te spreken. De verhalen in dit boek zijn in het Nederlands en de dialogen in het Drents. Dat les makkelijker voor kinderen. Bovendien kunnen zulke boeken ook voorlezen worden door mensen met geen verstand van Drents. Vormgeving en tekeningen binnen voor deze doelgroep extra belangrijk. Doelgroep is t/m 7 jaar. Het boek is in meertal oetkommen.

Bieden van een laagdrempelig podium aan Drentse schrijvers. Begeleiding (aankomende) schrijvers, promotie en presentatieactiviteiten.

Geregeld wordt het Huus van de Taol gevraagd om advies als een organisatie een culturele bijeenkomst organiseren wil. Ook bij activiteiten als Taal an Taafel bieden wij een podium. Dat geldt ook voor de avonds die onze straatambassadeurs organiseert. Dat lukt niet veel gebeurd. Taal an Taafel is na de zomer van 2021 weer begonnen. Op vier zondagen hielden een literaire morgen/middag in Noord-Sleen en Dwingel kunnen houden.

Verlenen van technische (correctiewerk en spellingsuniformering) en organisatorische ondersteuning an Drentse schrievers.

Iederiene die ambitie hef um te schrieven kan ankloppen bij het Huus van de Taol veur begeleiding en ondersteuning. Dat geldt veur de schrievers van wie de boeken in oons fonds openeumen wordt, mar ok veur aandern die het in eigen beheer uitgeven wilt en deur het Huus van de Taol wilt laoten produceren. Ok die kriegt professionele begeleiding. Begeleiding van schrievers gebeurt individueel en in groepsverbaand. Het coachen van individuele schrievers is veural an de orde bij begunnende schrievers die materiaal inlevert veur het tidschrift *Zinnig* of die een manuscript veur een boek wilt laoten beoordelen. Daornaost is er veul tied veur overleg en um te sparren bij het redigeerproces as een boek in veurbereiding is.

Sinds 2017 is er een spellingkmissie onder leiding van de streektaalfunctionaris die teksten corrigeert en knelpunten en vraogen op het gebied van spelling besprek.

Bieden van een platförm veur schrievers van Drentstalige literatuur: proza, poëzie, liedteksten etc. Begeleiding (ankomende) schrievers, promotie- en presentatie-activiteiten).

Uutgeven van Roet en Zinnig.

De *Zinnig* giet de zesde jaorgang in. Het blad komp ien keer in de twee maonden uut en verschieft dus zes maal in 't jaor. Het tidschrift gef niet allent een podium an bestaonde en bekende Drentse schrievers en dichters, het leegdrömpelige blad is der juist ok veur bedoeld um neie schrievers een kaans te geven. *Zinnig* wil een grotere, aandere groep lezers boeien deur eigentiedse interviews, columns, recepten, strips en puzzels. *Zinnig* hef een oplage van 2000 stuks.

Veur de *Zinnig* biw in 2021 op zuuk gaon naor een neie jonge(re) columnist. Die hew vunden en vanof het eerste nummer van 2022 levert zij veur elke oetgave een bijdraoge.

Het Drents Letterkundig Tidschrift *Roet* komp elk jaor vier maal uut en hef 250 abonnees. Der is genog kopij, daarvan is de helft Drents en de helft Nederlandstalig. In november is jaarlijks het *Roetcafé* en gelukkig kun dat in 2021 wel weer deurgaon. Veur het eerst in de Theaterschuur in Linde.

De zölfstandige redactie wil *Roet* in de toekomst verbreden deur meer Nedersaksische literatuur op te nemen. Daor is in 2021 een eerste stap met zet, deur een Thema-Roet Grunnegs en een thema-Roet Overiessel te uut te brengen.

Organiseren van Taal an Taofel

Taal an Taofel is een literaire en muzikaole mörgen met meziek. Op 10 zundagen in de winter luustert een zaal vol mèensen naor de schrievers en muzikanten. In 2021 bint der veur de zummer gien Taal an Taofels west, maor gelukkig waren de coronaregels nao de zummer minder streng. In oktobe ren november waren der vier Taal an Taofels in Noord-Slien en Dwingel.

Zomerzinnen

Het literaire festival Zomerzinnen gung dit jaor in angepasde vörm deur. Zomerzinnen was underdiel van Festivalderaa in Schipborg. Deur de veul kleinere opzet was der gien stee veur de Drentse schrieverij.

Premotie tiedens markten

Een belangrieke stee um het Drèents an de man te brengen bint de markten in Drenthe. En dan veural de grote jaarmarkten, zoas de Liefair in Lievern. Oeze vrijwilligers bint ok in 2021 thoes bleven um reden dat deur alle markten een streep gung. Gelukkig blif de passie, want de vrijwilligers hebt zuch veur de jaarmarkten in 2022 al weer inschreven. In de zummer hebt oeze vrijwilligers in Assen een literaire wandeltocht organiseren kunnen.

6. OP DE PLAANKEN

Wat hew in 2021 daon op het gebied van meziek en teniel?

Promotie

Op zoveul meugelke manieren stimuleert het Huus van de Taol de Drentstaolige meziek. De sociale media wordt daorbij inzet, maor we biedt streektaolgroepen en -muzikanten een podium waor dat maor meugelk is.

Veur het neie project Stoplochtsessies is saomenwarking zöcht en vonden met RTV Drenthe. Maor net as in 2020 kun dit in 2021 niet deurgaon.

Meziekwerkgroep

Het Huus van de Taol hef een meziekwerkgroep met daorin muzikanten, tekstschrievers en zangers (m/v). De werkroepleden adviseert, premoot en initiëert. Deur corona hef de werkroep niks organiseren kunt.

Kiek op Drèentse meziek

In 2021 was directeur Renate Snoeijing um de week te heuren op de radio ZO!34. Zij much dan een Drèentstaolig liedtie heuren laoten en vertellen over de achtergronden van dit nummer.

Stoplochtsessies

De oetgebreide meziekwerkgroep hef de Stoplochtsessies bedocht. Doel is um artiesten die aans nooit in het Drèents zingen an te fietern um een keer een lied in oonze streektaal te zingen. En dat mag een heul klein liedtie wezen. Starker nog, we zuken liedties die körter as 1 minuut bint. Zo lang staot we ok gemiddeld maximaal veur een stoplicht! Vandaor de naam Stoplochtsessies. In 2020 was de start. Der kwamen heul wat teksten en complete liedties in de mailbox van het Huus. Nao meert bint de stoplochtsessies tiedelk pauzeerd.

As corona vort is, kan de jury an de gang en kunt de schierste liedties opgenomen worden. Herveur is al een eerste gesprek met Garage TDI in Assen west. Maor ok in 2021 is dit project nog aal in de pauzestand.

Adviesfunctie

Wij bieden hulp bij het redigeren en verbeteren van teksten. Wij geven raad as het um het vinden van optreedmeugelijkheden geit. As het um muziekinhoudelijke zaken geit, verwies wij deur naor specialisten. Zo waarken we met de kindermeziek-projecten saomen met Martijje Lubbers, Marinus Scholten en Jan Kruijnk. Eind 2020 bint we met de promotie van een liedtekstenschriefcursus begund. Begun 2021 het Martijje Lubbers dizze cursus online geven an 11 man.

Bibliotheekfunctie

Drentstaolige muziek hold we bij in oonze bibliotheek. We hebben nog aal niet alles.

Ienakterfestival Kört&Goed

‘In augustus 2020 is de warkgroep teniel um taofel gaon. De belangriekste vraog was: ‘kan een ienakterfestival in coronatied?’. Het antwoord: Niet op de wieze zoas het gung. In de zaol mut elkenien op anderhalve meter zitten en dan kan der maor heul weinig volk in de zaol. Ok het podium is vaak te klein as daor ok elkenien op anderhalve meter staon mut.

Het is doodzunde as het niet deurgiet. Het amateurtoniel mut levend blieven. Wij kunt dat anfietern met het ienakterfestival. Heul wat verienigings hebt het ankommend jaor gien grote oetvoering. De warkgroep hef dan ok besleuten um het ienakterfestival wel deur te laoten gaon, maor dan op boeten in de zummer van 2021. Um reden dat der in de openluchttheaters meer ruimte is, zowel in de ‘zaol’ as op het ‘podium’. En in de streektaolmaond meert is het te duuster en te kold, dus giet het ienakterfestival 2021 naor de zummer.’ Zo was het plan. De openluchttheaters van Anloo, Zweel, Haovelt en Assen waarkten met. Maor deur de versoepelings in de mei 2021 gungen veul speulers op vekaansie nao een jaor binnenzitten. Een koppel tenielverienigings hebt hun anmelding daarop introkken. Veur oes reden um het festival niet in de zummer te organiseren.

In de harfst is de warkgroep um taofel gaon. Deur de neie lockdowns hew weer besleuten dat het ienakterfestival in meert gien deurgang hebben zal. We hoopt nou op meert 2023.

Anbieden van Drentstalige tenielstukken veur verenigingen op de webstee van het Huus.

Op de webstee www.huusvandetaol.nl is een liest van Drentstaolige tenielstukken te vinden. Dizze tenielstukken bint in een fonds van het Huus opnummen en wordt anbeuden an de tenielverenigingen. Behalve een körte inhold en de rolverdieling stiet bij de tenielstukken een recensie. Op de neie webstee bint dizze tenielstukken veul overzichtelijker te bekieken. Boeten de tenielstukken oet oes tenielfonds, vin ie hier ok de risseltaoten van een bizunder preject. In 2020 hew een cursus ienakterschrieven organiseerd.

7. UNDERWIES

Wat hew in 2021 oet het stro zet op het gebied van onderwies?

Vraaggestuurde ontwikkeling van streektaoeducatieve producten

Cursuswark veur groten

In 2021 binnen de volgende cursussen geven:

- Moicursus Een
- Moicursus Beilen
- Drenthecursus Runerwold
- Drenthecursus Rune
- Drenthecursus Dwingel
- Drenthecursus in Börk

Umreden daw wegens beperkende coronamaatregelen de cursussen tiedelijk stil hebben legd, binnen verscheidene van dizze cursussen begun 2022 afrond.

De proefronde veur de neie *Dieper Deur Drenthe*-cursus zul in 2021 van start gaon, maar giet nou in 2022 weer an de gang. De vörderingen veur de umtaoling van dizze cursus naor de andere varianten is ok al op weg. De cursusboeken veur Midden-Drenthe en Zuudoost-Zaand binnen bijna klaor veur publikaotsie. De cursus is veurzien van schiere illustraties, praktische opdrachten en een dudelijke docentenhandleiding.

Veurschoelse educatie

Op peuterspeulzalen en in de kinderopvang wordt mondjesmaat nog gebroek maakt van Het Rollegie. Der is gien structureel wark in de VVE-sector, maor intussen weet ok sommige peuterspeelzalen de Wiesneus te vinden. Latent is der wal belangstelling maor de prioriteiten komt miest aanderworens te liggen.

Basisonderwies

De basisschoelen in Drenthe binnen ok dit jaor weer op de hoogte bracht van materialen en ontwikkelingen.

- Tweemaal is der een ankondiging naor de basisschoelen gaon over het verschiene van de Wiesneus.
- Alle schoelen hebt de lesbrieff bij Wiesneus kregen.
- Umreden dat de mieste schoelen in meert heur deuren nog niet lösdeden veur bezukers hebben we gien grootschaolige veurleesactie organiseerd, maar hebben we

maatwerk aanbieden in overleg met de streektaolambassadeur. Ook hew as alternatief veur alle verhalen en gedichten oet de Wiesneus een veurleesfilmpie op www.wiesneus.nl plaatst.

- In de lesbrief en de brief an de scholen wordt verwezen naar www.wiesneus.nl, waar ok dit jaor weer schiere opdrachies verschiene.
- De streektaolambassadeurs onderhouden goede contacten met de scholen. Op een schoel in Zeijen is deur een streektaolambassadeur een nei preject – de Boestboom - opzet, waarbinnen de leerlingen op meerdere daogen drok west binnen met het Drents in heur eigen omgeving.
- In verscheiden webinars hef de streektaolfunctionaris de Wiesneus en aandere onderwijsmaterialen veur het voetlicht bracht.

Het *Huus van de Taol* under de aandacht brengen gebeurt ok via K&C Drenthe, de PABO (NHL/Stenden), directe benadering, Compenta, ICO e.d. Streektaol is sowieso een onderdeel van erfgoededucatie; het *Huus van de Taol* kan bij trainingen inschakeld worden. De intentie is der um mekaar te helpen en te versterken.

De webstee www.wiesneus.nl (bouwd in 2015) is gloepends mooi worden. In het begun preuten wij over een 'gruibriljant' en dat is de site ok worden. Ok bij dit onderdeel geldt dat gestaoge jaogers de dikste hazen vangt. Gewoon stug en goed deurwarken en dan komt er risseltaot. Hierbij mó't de naam Jan Arp nuumd worden. An dizze super-vrijwilliger is het veur een groot diel te danken dat de site worden is tot wat e nou is.

De website hef sinds 2019 een aandere opzet kregen: het materiaal wordt nou in thema aanbieden, omdat in het basisonderwies aal meer thematisch warkt wordt kunt leerkrachten gerichter het materiaal deurzuken. Daornaost blef het materiaal ok beschikbaar um te deurzuken op leeftied.

Onder de knop 'veur ouders en lesgevers' staot achtergronden, lesbrieven, powerpoints, artikeln en tips veur elkenien die interesse hef in Drents (op schoel).

In 2021 is dizze website oetbreid mit de thema's *In Beweging en Winterfeesten*. Um de website veur de jongsten nog interessanter te maken hew investeed in het anbieten van een neie warkvorm, een sleepopdracht.

De Nedersaksische samenwerking is dudelijk te zien op de website, ok de liedties bij tiedschrift Wiesneus in het Grunnegs, Achterhooks en Twents bint hier te belustern.

De wiesneus-website hef nou (en alles niet allén zichtbaar, maor ok te belustern):

Veur de kinder tot zes jaor:

- 10 prentenboeken;
- 25 verhalen;
- 35 gedichten;
- 58 liedties
- 4 lösse memoryspellegies
- 6 thema's

Veur de kinder van zes tot twaalf jaor:

- 36 verhalen;
- 73 liedties;
- 32 gedichten;
- bij 45 items bint opdrachten maakt, in totaol umdebij 150. De opdrachten bint over 't algemien richt op meertaoligheid wat Drents en Nederlands angiet, maor der bint ok opdrachten die het Duuts en het Engels der ok bij betrekt.
- 6 thema's

Veur de groten:

- lösse gedichten, verhalen en liedties;
- alle kwartaalberichten;
- achtergrondartikeln;
- materialen per bundel;
- de tidschriften Wiesneus t/m 2021;
- een overzicht van de lesmaterialen
- een digitale lesbrief met powerpoints veur het thema *In Beweging*

Net as in 2020 hew in 2021 30.000 exemplaren van de Wiesneus laoten drukken. Aandere jaoren gung de Wiesneus met naor de klassen waor vrijwilligers kwamen, maor dit jaor kregen alle leerlingen van een schoel een exemplaar. Zo hebt veul meer kinder as aans es kunnen pruyen van het Drents.

Digitaal is de boel evalueerd. Boeten Drenthe nog veul meer as bij oes (blikbaar is het hier al 'normaal' an 't worden) is juichend reageerd op het tidschrift. En dat streelt oes vanzölf weer. Aander jaor gaow weer met mekaar an de slag. Het thema is dan *Dreumen*. Ok hier wark wij mandielig met de aandere Nedersaksen an materiaal dat veur het hiele taalgebied weerdevol kan wezen, bijveurbeeld deur het umzetten van Drentse liedties die dan ok heur stee kriegt op wiesneus.nl.

Het zul vrömd wezen um hier ciefers over het veurlezen te publiceren, der kun ja gienien de schoelen in. Wal hef dat oes veur 2021 naor creatieve oplössingen laoten griepen. Op het YouTubekanaal van het Huus van de Taol kwamen veur 2021 schiere veurleesfilmpies. Ok kregen de schoelen een oetgebreide lesbrieff mit didactische warkvormen um Wiesneus alle dagen van de Meertmaond Streektaalmaond in de klas in te zetten. Hierveur bedank we oeze vrijwilligers veur de verspreiding van de Wiesneus en het veurlezen vanoet hoese. Zoas ien schoeldirecteur zee bij de ontvangst van zien Wiesneuzen: 'Fijn dat dit gewoon deurgiet!'

Veurtgezet onderwijs

Studenten die onderzoek doet naor het Drents, of streektaal in het algemien, bint deur het Huus van de Taol zo gauw en zo goed meugelijk hölpen deur een vraoggesprek of deur heur in contact te brengen met sprekers oet de Drentse plaots die ze neudig hadden.

In 2021 waren der ok weer scholieren van Havo en VWO die gangs gungen met het Drents veur een profielwarkstuk. Wij hebt die scholieren hölpen deur het beantwoorden van vraogen via de mail of deur een persoonlijk gesprek.

Ok vanoet leerkrachten is der animo veur Drents in de klas. In 2021 hef de streektaalfunctionaris een begun maakt met het umzetten van de Grunneger variant van streektaal in het VO (een lessenserie van Olaf Vos) naor het Drents. Dizze pilot kan vanof begun 2022 oetprobeerd worden in de klas van Marco Boer die lesgef op locatie Eduwiek van het Roelof van Echtencollege in Hoogeveen.

Middelbaar beroepsopleiding

Der bint in 2021 gien gastlessen op het MBO verzörgd.

Hoger beroepsopleiding

Het *Huus van de Taol* hef zuch der samen met Stenden Hogeschool en de Provincie Drenthe veur inzet dat het project *Bevordering Drents en Duits* in het hoger onderwijs der kommen is. Stenden Hogeschool is oetvoerende van het inhoudelijke wark op de pabo en is daor eindverantwoordelijk veur. Het *Huus van de Taol* warkt met en gef adviezen. Wij bint er wies met dat het Drents intussen een vaste stee hef binnen het curriculum op de pabo.

In 2021 hew umdebij 40 studenten van PABO2 gastcolleges Drents geven binnen de module Taal en Identiteit. Ok hebt 10 enthousiaste studenten in twee groepen een opdracht kregen veur het ontwikkelen van materiaal veur onder- en bovenbouw. Deur de goeie veurbereiding en stiptheid van dizze studenten is der schier materiaal maakt.

Het (wieder) ontwikkelen van de webste www.wiesneus.nl is feilijk een underdiel van het totaole preject. Het *Huus van de Taol* is hierveur verantwoordelijk.

Lesgevers

Veur leerkrachten, coaches en begeleiders wil het Huus van de Taol een toegankelijke organisatie wezen, waar elkenien terecht kan veur lesmateriaal, advies, vraogen over lesgeven in de streektaol en het opstarten van onderwiesprojecten.

Een mooi veurbeeld daarvan is het project 'Drentse Boest' dat deur Huusvrijwilligers en streektaolambassadeur Leny Hamminga is opzet. Op 6 middagen was der andacht veur Drentse taol, meziek, lokale geschiedenis en kunstzinnige vörming waar ok het Drents veur gebroekt is.

Wieder hef de streektaolfunctionaris zitting het in het bestuur van Levende Talen Nedersaksisch, de laandelijke vertegenwoordiger van lesgevers in levendige taolen. Dit bestuur bestiet oet lu die binding hebt met het onderwieswarkveld en de Nedersaksische streektaolen.

HEKSEN EN BLAUWVARVEN

Ok biw dit jaor drok west met de veurbereidings en opzet van het preject *Heksen en Blauwvarven*. Dit preject, naor anleiding van het initiatief van een actieve vrijwilliger, is derveur bedoeld um praktisch verdwienende woorden en uitdrottings nei leven in te blaozen, as ware het een renovatie. De prejectleiding is in haanden van Marga Renkema, ok warkzaam as educatief metwarker bij het *Drents Archief*. Samen met het Drents Archief is het Huus ok opdrachtgever veur dit preject.

Wij hoopt met dit preject oudere streektaolwoorden nei leven in te blaozen en lu bewust te maken van de riekdom die de streektaol in zien idioom hef.

Deur de inzet van under andere Marga en de klankbordgroep hew dit intussen oetbouwd naor een oetgebred preject. Het neie prejectplan hef passende underdielen veur leeftiedsgroepen van 4 tot 99 jaor en wij hoopt in 2022 met dit preject gangs te kunnen.

8. WETENSCHAP

Wat hew in 2021 daon op het gebied van wetenschap?

In 2021 binnen der weer 20 neie woorden an de Digitaolkaorten toevoegd. Ok binnen de bestaonde kaorten naokeken en anpast waor neudig.

Dit jaor was der vanuut de wetenschappelijke wereld weer interesse veur het Drèents. Vanneis hef een student vanuut de track Multilingualism van de masterstudie Taolwetenschappen an de Rijksuniversiteit Gronning een stage bij het Huus van de Taol daon. In opdracht van het Huus hef masterstudent Amber Tieck onderzoek daon naor het deurgeven van Drents op de jongste generatie. Nao het uitvoeren van interviews met verschillende jonge ouders die heur kinder bewust Drentstaolig of meertaolig opvoeden, hef zij een vraagenliet opsteld die in hiel Drenthe uutzet is. Het doel van dizze vraagenliet was um inzicht te kriegen in hoe Drentse ouders tegenover Drentstaolige opvoeding staon en wat aw as Huus van de Taol doen kunnen um in heur behoeftes te veurzien.

Der kwam in relatief korte tied een beste bult reacties binnen op dizze vraagenliet; met aanvankelijk meer as 200 reacties, bleven der zölf naor het schrappen van onvolledige of ongeldige reacties nog 149 reacties over. Dizze reacties kwamen van een diverse groep ouders; met de kinder jong én old, de opvoeding Drentstaolig, Nederlandstaolig of meertaolig.

De risseltaoten laoten zien dat veul Drentse older derveur kiezen heur kinder Nederlandstaolig op te voeden, umreden dat ze bepaolde praktische opvattingen hebben. Benaom het idee dat een Drentstaolige opvoeding slechte gevolgen hef veur schoolprestatie en/of heur laotere carrière. Tóch is de holding van de mieste ouders naor het Drents positief en gef de meerderheid van de ouders an dat meer ouders heur kinder Drentstaolig of meertaolig (met Drents) opvoeden moeten zuldin. Dat vinden ok ouders die as zölf heur kinder Nederlandstaolig opvoeden.

Hoewel dat tegenstriedig lek, lat dit juist zien dat veul ouders dus best wel willen, maar daw dit deur middel van ondersteuning toegankelijker maken moeten. Ok blek dat veul ouders veur de geboorte van heur kind niet bewust naodenken over de taol die as ze heur kind metgeven willen. Het advies is dan ok um in een vrogge fase alvast het bewustweden over opvoedingstaol te stimuleren. Dit zul bijveurbeeld kunnen deur informatiepakketten over meertaolige opvoeding en meertaoligheid te verstrekken. Daornaost kuw het bestaonde aanbod van kindermateriaol wieder uitbreiden met nog meer boeken, maar ok bijveurbeeld leegdrempelige filmpies.

Een kritiek punt tijdens de meertaalige opvoeding uit zich ok op het moment van schoelgaon. Veur bijveurbeeld de status van het Drents in de ogen van kinder, is het belangriek dat het Drents een vaste stee in het onderwies hef en dat leerkrachten het Drents op positieve wieze erkennen. Um olders meer holvast te bieden, is het advies online wat op te zetten dat dienen kan as online steunpunt, informatiebron en veur opbouw van een netwerk van olders.

